

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13P/374/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6116221103
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2017:6116221103.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v konaní pred sudkyňou Mgr. Zuzanou Bezákovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti G.: L., nar. XX.XX.XXXX, B., nar. XX.XX.XXXX a P., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefániková tr.88 ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matky J. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., B. XX/X a otca I. G., nar. XX.XX.XXXX, t.č. V. I. I., o návrhu otca na zníženie výživného na maloleté deti, takto

rozhodol:

Súd návrh otca zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ - otec maloletých detí G.: L., nar. XX.XX.XXXX, B., nar. XX.XX.XXXX a P., nar. XX.XX.XXXX sa svojím návrhom zo dňa XX.XX.XXXX doručeným na Okresný súd Banská Bystrica dňa 15.11.2016 postúpený tunajšiemu súdu dňa 09.12.2016 domáhal zníženia vyživovacej povinnosti otca voči mal. deťom. Otec svoj návrh odôvodnil tým, že u neho nastala zmena pomerov v tom, že vykonáva trestu odňatia slobody v ÚVTOS Banská Bystrica, a preto nie je schopný zabezpečiť finančnú podporu svojim mal. deťom. Po návrate z ÚVTOS chce pokračovať platiť výživné vo výške, akú mu nariadil Okresný súd Nitra. (1)

Navrhovateľ vypočutý ako účastník konania na pojednávaní uviedol, že návrh na úpravu výživného podáva z dôvodu, že od momentu kedy bol obmedzený na slobode, teda od 12.03.2014 nemá reálnu možnosť prispievať súdom určeným výživným. Do marca 2014 si riadne plnil vyživovaciu povinnosť, ktorá bola určená vo výške 100 eur mesačne, až taký problém s tým nemal. Výživné platil. Vzhľadom k tomu, že má pred sebou ešte pár rokov trestu si vyrátal, že po ukončení trestu, prípadne po jeho podmienenom prepustení bude mať dlh na výživnom cca 100 000 eur, už teraz dlží cca 20 000 eur a keďže matka mal. detí požiadala o náhradné výživné, po ukončení trestu bude v štádiu vymáhania a nemá šancu toto výživné zaplatiť. Fyzicky sa nedá, aby výživné v tejto sume platil. Je síce pracovne zaradený, avšak z príjmu musí platiť iné záväzky, ktoré má a tento zárobok nepostačuje. Mal záujem hneď po obmedzení jeho slobody si plniť vyž. povinnosť, vyplnil všetky papiere. Okrem mal. L., B. a P. má ešte vyž. povinnosť k maloletému Z. I., nar. XX.XX.XXXX, kde je súdom určené výživné XX eur mesačne, aj tu požiadal súd o zníženie výživného, zatiaľ pojednávanie ešte neprebehlo, vec nie je skončená. Ďalšiu vyž. povinnosť má k mal. W. I. G., nar. XX.XX.XXXX, kde bolo súdom určené výživné vo výške 120 eur mesačne. Na tejto sume sa dohodol s matkou mal. dieťaťa. Voči synovi návrh na zníženie výživného nepodal, nakoľko s matkou mal. W. sa dohodli, že výživné teraz od neho nežiada. S matkou mal. detí je v písomnom aj v osobnom kontakte aj počas VTOS. Bol odsúdený za zločin nedovolennej výroby a obchodovania s návykovými látkami a za zločin vydierania na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov s ukončením trestu v roku 2025 s možnosťou podmieneného prepustenia v

roku 2021. Pomery na jeho strane, čo sa týka majetkových sú také, že v súčasnosti už nemá žiaden majetok. Súhlasil s výživným na mal. W. I. na dohodnutú sumu 120 eur už v čase, keď bol vo VTOS a to z dôvodu, že dúfal a veril, čo aj stále verí, že sa mu podarí po dovolaniach a obnovách konania skrátiť trest, prípadne dostať sa na slobodu. Myslí si, že matka je na tom dobre finančne a dokáže zabezpečiť potreby detí. Otec v jeho konečnom návrhu uviedol, že zotráva na svojom stanovisku a žiada súd o zníženie výživného tak ako uviedol. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol len toľko, že práve na podnet pracovníčky z ÚPSVaR z Nitry ktorá ho vyhľadala v ÚVTOS v Želiezovciach má podať návrh na zníženie výživného nakoľko zaťažuje štát náhradným výživným. (2)

Matka maloletého dieťaťa vypočutá ako účastníčka konania na pojednávaní uviedla, že u nej a hlavne na strane mal. detí nastala zmena pomerov od roku 2013 v tom, že sú staršie a má vyššie výdavky. L. začal navštevovať MŠ, je predškolač, mesačne sa skladajú do triedneho fondu na školský výlet po 8 eur. Platí stravné cca 23 eur mesačne. Syn v 09/2017 začne navštevovať 1. ročník ZŠ, len na zabezpečenie základných potrieb a pomôcok bude potrebovať cca 150 eur. Jeho zdravotný stav je dobrý. B. navštevuje 8. ročník ZŠ Beethovenová, Nitra. Je stále evidovaný na CPPPAP v Nitre s čím súvisiaca zvýšené výdavky na cestovné na kontroly a cestovné do školy. S B. má teraz zvýšené výdavky, má problémy so zákonom, je stíhaný za drogovú trestnú činnosť a len výdavky na právnikov sú 200 eur za úkon. B. je stíhaný na slobode. P. od 09/2015 začala navštevovať strednú školu, je žiačka 2. ročníka Strednej zdravotnej školy v Nitre. V súvislosti s návštevou školy sú zvýšené výdavky na školské pomôcky a potreby nakoľko sa jedná o odbornú školu, výdavky na pomôcky sú asi 230 eur ročne. 8 eur sa skladajú mesačne na stužkovú. Mal. má zdravotné problémy, zatiaľ výdavky súvisiace so zdravotným stavom nevie špecifikovať, berie len bežné antibiotiká, nakoľko sa rieši jej diagnóza. Krúžkovú činnosť resp. platené aktivity mimo školy si dovoliť nemôžu. Zamestnala sa po ukončení rodičovskej dovolenky s priemerným mesačným príjmom 606 eur mesačne netto, poberá PnD 70,56 eura mesačne a príspevok ako osoba so ZŤP 18,39 eura mesačne. Zamestnávateľovi mesačne spláca splátku vo výške 68,75 eura za kurz vodičského oprávnenia. Poberá náhradné výživné vo výške 300 eur mesačne a spolu s jej príjmom si dovoli pre seba a deti len bežný štandard. Nič navyše finančne nevie zvládnuť. Bývajú v byte, ktorý je v osobnom vlastníctve mal. detí, kde mesačné výdavky sú 125 eur nájom, 26 eur elektrina, internet a TV 15 eur. Spláca úver s aktuálnym zostatkom 4 000 eur v mesačnej splátke 125 eur. Mesačne platí 36 eur pre všetky deti - poisťky. Jedná sa o zlúčenie všetkých úverov a vyplatenie úverov z minulosti, ktoré mala. Otec si riadne plnil vyž. povinnosť tak, ako uviedol do marca 2014, o deti sa nezaujíma. Nesúhlasí so znížením výživného, otec vedel, čo robí, keď páchal trestnú činnosť. Sám si za to môže do akej situácie sa dostal a za to nemôžu trpieť ich deti. Ona pracuje aj na úkor voľného času, resp. berie služby aj navyše, je to na úkor rodiny. Matka v konečnom návrhu uviedla, že navrhuje súdu zamietnuť návrh otca ako nedôvodný. (3)

Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že navrhuje súdu, aby návrh otca zamietol z dôvodov, že otec sa do nepriaznivej situácie dostal vlastným zapríčinením. Obaja rodičia majú povinnosť sa o deti starať a zabezpečovať ich potreby. Nie je dôvod na zníženie výživného aj z dôvodu, že došlo k zmene pomerov na strane mal. detí, majú zvýšené výdavky v súvislosti so zmenou strednej školy, ktorú navštevuje mal. P., rovnako mladší syn začne navštevovať základnú školu. (4)

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom návrhu zo dňa 14.11.2016 a s obsahom nasledujúcich listinných dôkazov:

- správa z ÚVTOS Banská Bystrica,
- potvrdenie o príjme matky,
- potvrdenie o návšteve školy mal. detí,
- výdavky na dcéru,
- doklady preukazujúce splátky úverov
- pripojené spisy Okresného súdu Nitra sp. zn. 11P/98/2016 a z tohto spisu správu ÚPSVaR, sp. zn. 24P/119/2013-164 a z neho rozsudok zo dňa 18.09.2014, sp zn.24P/75/2015 a z neho rozsudok zo dňa 24.09.2015 a 33T/38/2014, 26P/266/2012 a z neho rozsudok zo dňa 28.02.2013

a zistil tento skutkový a právny stav: (5)

Maloleté deti G.: L., nar. XX.XX.XXXX, B., nar. XX.XX.XXXX a P., nar. XX.XX.XXXX pochádzajú z nemanželského vzťahu rodičov I. G. a J. Y.. X. Okresného súdu Nitra č. k. 24P/266/2012 - 38 zo dňa 28.02.2013, právoplatným dňa 11.03.2013 boli upravené rodičovské práva a povinnosti k maloletým deťom G.: L., nar. XX.XX.XXXX, B., nar. XX.XX.XXXX a P., nar. XX.XX.XXXX tak, že maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu sumou 100 eur

mesačne na každé dieťa jednotlivu počnúc dňom 22.08.2012. Otec má ešte ďalšie dve vyživovacie povinnosti voči Z. G. nar.14.10.2012 a W. I. G., nar. XX.XX.XXXX. Okresný súd Nitra určil výživné na mal. Z. rozsudkom č.k. 24P/119/2013-163 zo dňa 18.09.2014 vo výške 80 eur mesačne počnúc dňom 27.03.2013. Okresný súd Nitra určil výživné na mal. W. I. rozsudkom č.k. 24P/75/2015-21 zo dňa 24.09.2015 vo výške 120 eur mesačne počnúc dňom 01.03.2015. (6)

V čase poslednej úpravy mal otec maloletých detí okrem maloletých detí G.: L., nar. XX.XX.XXXX, B., nar. XX.XX.XXXX a P., nar. XX.XX.XXXX ešte vyživovaciu povinnosť k Z. G., nar. XX.XX.XXXX, na ktorého prispieval sumou 100 eur mesačne, súdom určené výživné nemal. Otec bol dobrovoľne nezamestnaný, evidovaný na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny, mesačný príjem z brigád mal približne do 500 eur mesačne. Privyrábala si tým, že vozil ľudí na letisko a zbieral železo. Matka tak ako v čase poslednej úpravy má tri vyživovacie povinnosti. V čase poslednej úpravy bola na materskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok a prídavky na tri deti. (7)

Otec mal. detí je od 13.03.2014 obmedzený na slobode, bol vzatý do väzby a v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody s predpokladaným koncom 12.03.2025. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/114/2014-470 zo dňa 20.01.2015 bol otec odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov nepodmienečne, pre spáchanie obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 33T/38/2014-336 zo dňa 23.05.2015 bol otec odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, ktorým sa zrušil výrok o treste uložený otcovi rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/114/2014 zo dňa 20.01.2015, nakoľko otec spáchal pokračovací zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2, písm. d) Trestného zákona. Otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť na mal. W. I. Hanušku, nar. XX.XX.XXXX. Otec bol zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 24P/75/2015 zo dňa 24.09.2015 prispievať na výživu mal. W. sumou vo výške 120 eur mesačne počnúc dňom 01.03.2015. Od 20.07.2016 je otec vo výkone trestu pracovne zaradený do práce s priemerným mesačným príjmom vo výške 110 eur v čistom. Otcovi je mesačne strhávané zo mzdy výživne na mal. W. I. G., nar. XX.XX.XXXX priemerne vo výške 6,65 eur, na mal. B. priemerne vo výške 6,65 eur, na mal. L. priemerne vo výške 6,65 eur, na mal. P. priemerne vo výške 6,65 eur a na mal. Z. G., nar. XX.XX.XXXX priemerne vo výške 6,65 eur. (8)

Matka v súčasnosti žije spolu s mal. deťmi v byte, ktorý je v osobnom vlastníctve mal. detí. Matka je zamestnaná od 15.04.2016 v spoločnosti ARRIVA NITRA a.s. ako vodička s priemerným mesačným príjmom 661,50 eur v čistom. Podľa potvrdenia z Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny matka poberá náhradné výživné na mal. deti za rok 2017, za mesiace január, február, marec a apríl jej boli vyplatené dávky vo výške 100 eur mesačne na každé dieťa jednotlivu. Ďalej matka poberá prídavky na mal. deti vo výške 70,56 eur. Matka je poberateľkou peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia vo výške 18,39 eur mesačne, nakoľko je matka osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Podľa výpisu z matkinho účtu vyplýva, že matka spláca úver mesačnými splátkami vo výške 125 eur, ďalej spláca úver, ktorý slúžil na kúpu pračky mesačnými splátkami vo výške 30 eur. Matka vyčíslila výdavky s bývaním vo výške 161 eur mesačne (nájom 120 eur, elektrina 26 eur, internet + televízia 15 eur) a poplatok za smeti vo výške 25,01 eur. Mal. P. navštevuje Strednú zdravotnícku školu, je žiačkou 2. triedy, mal. B. navštevuje Základnú školu Beethovenova, je žiakom 8. ročníka a mal. L. navštevuje materskú školu. Matka vyčíslila výdavky súvisiace so školou na mal. P. vo výške 330 eur, na mal. B. vo výške 150 eur a na mal. L. vo výške 180 eur (pomôcky do 1. ročníka ZŠ). Za mal. L. matka uhrádza stravné vo výške 23 eur mesačne. Matka uhrádza poistenie za mal. deti vo výške 36 eur za mal. deti. Ďalšie mesačné výdavky matka vyčíslila ako stravné vo výške 450 eur, cestovne 10 eur, telefón 71 eur, auto 80 eur a ošatenie 160 eur. Matka spláca zamestnávateľovi vodičské oprávnenie sumou 68,75 eur mesačne, ktorú jej zamestnávateľ strháva zo mzdy. (9)

Podľa § 62 ods. 1 Zák. o rodine (zák. č. 36/2005 Z. z.), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. (10)

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. (11)

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (12)

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne sú aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. (13)

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (14)

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (15)

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. (16)

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh otca na zníženie výživného bol podaný nedôvodne. Súd s poukazom na ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine môže meniť súdne rozhodnutia o výživnom resp. môže aj znížiť vyživovaciu povinnosť rodiča, ak nastane zmena pomerov či už na strane maloletých detí alebo na strane povinnej osoby platiť výživné, v tomto prípade otca dieťaťa. Otec podal návrh na zníženie výživného z jediného dôvodu, a to že od 03/2014 kedy bol vzatý do väzby a následne nastúpil výkon trestu odňatia slobody, a preto nemôže platiť výživné vo súdom určenej výške, reálne nemá možnosť prispievať na výživu detí viac ako minimálnym zákonným výživným. (17)

Pri posudzovaní zmeny pomerov na strane otca, jeho možností a schopností prispievať na výživu mal. detí však súd vychádzal z príjmu otca pri poslednej úprave vyživovacej povinnosti otca na mal. deti v r. 2013 a neprihliadal na skutočnosť, že otec je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, je pracovne zaradený, no nedosahuje príjem ako v predchádzajúcom období. Otec sa svojim vlastným nezodpovedným správaním - páchaním úmyselnej trestnej činnosti s následným odňatím slobody pripravil o príjem a v jeho pomeroch s prihliadnutím na ustanovenie §75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine nedošlo k žiadnej zásadnej kvalifikovanej zmene. Nebyť trestu odňatia slobody, mohol byť otec činný na trhu práce a vlastnou aktivitou dosahovať primeraný príjem. Nie je preto podstatné pri posudzovaní zmeny pomerov na strane otca aký príjme otec dosahuje vo výkone trestu odňatia slobody. Súd neakceptoval odôvodnenie otca na zníženie výživného a to, že rozhodujúce sú jeho súčasné reálne zárobkové možnosti. Na reálne zárobkové možnosti súd neprihliada, ak otec v dôsledku vlastného zavinenia si znemožní dosahovanie príjmov (v širšom ponímaní vzdá sa výhodnejšieho zamestnania resp. majetkového prospechu) napr. tým, že si odpykáva trest odňatia slobody za úmyselný trestný čin. Ak by súd prihliadol na aktuálny stav otca, musel by konštatovať, že ak výživou povinný subjekt (otec) nepracuje, reálne nemá možnosti resp. príjme na to, aby si plnil vyživovaciu povinnosť, preto nemusí platiť výživné nad rámec nevyhnutnej miery, tak ako v tomto prípade žiadal otec. Takýto postup by bol však v príkrom rozpore so záujmami maloletých detí, bol by neakceptovateľný. Práve na takúto situáciu sa vzťahuje princíp potenciality uplatňovaný v otázkach výživného, t.j. vychádza sa z toho, aký príjme by mohol rodič dosahovať, keby sa nevyhýbal práci resp. keby sa spáchaním úmyselného trestného činu nevytlúčil z účasti na trhu práce. Súd poukazuje aj na skutočnosť, že otec už vo výkone trestu odňatia slobody uzatvoril dohodu o výživnom s matkou maloletého W. I. G., nar. XX.XX.XXXX na sumu 120 eur mesačne, pričom si bol vedomý svojich reálnych možností plniť si vyživovaciu povinnosť k dieťaťu, ako aj jeho ďalších vyživovacích povinností, ktoré mal a napriek tomu s výživným v uvedenej výške súhlasil. (18)

Súd naopak zistil na zmenu pomerov na strane maloletých detí, ktoré sú o štyri roky staršie, s pribúdajúcim vekom maloletých detí súvisia zvýšené výdavky na zabezpečenie nielen ich základných

potrieb ako je strava, ošatenie, hygienické potreby, ale aj ostatných potrieb adekvátnych k veku detí. Najstaršia dcéra už študuje na strednej odbornej škole, starší syn je na druhom stupni základnej školy a najmladšie dieťa už chodí do škôlky, s čím nepochybne vzrástli výdavky matky. Zmena pomerov na strane maloletých detí by tak odôvodňovala úpravu výšky výživného skôr jeho zvýšením ako znížením. (19)

Vzhľadom k tomu, že súd nezistil na strane otca maloletých detí také skutočnosti, ktoré by mali vplyv na výšku jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, nezistil zmenu pomerov v zmysle ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine, návrh otca ako nedôvodný zamietol. (20)

O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. (21)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.